R O Z H O D N U T Í

Kárný senát Nejvyššího správního soudu složený z předsedkyně senátu Mgr. Daniely Zemanové a členů senátu: JUDr. Petra Gemmela, Mgr. Věroslava Řezáče, JUDr. Aleny Mátlové, JUDr. Josefa Doubka a JUDr. Dalimily Gadasové projednal v ústním jednání dne 18. 5. 2011 návrh **ministra spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 28, na zahájení kárného řízení ze dne 5. 2. 2009, proti **JUDr. J. S.,** a rozhodl

t a k t o :

Podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, **s e**

JUDr. J. S.,
nar. X,
soudce Okresního soudu v Chomutově,

z p r o š ť u j e

kárného obvinění pro skutek spočívající v tom, že

jako soudce Okresního soudu v Chomutově způsobil nedůvodné průtahy, neboť nečinil po dobu několika let v období od ledna 2004 do 29. 5. 2008, kdy byly spisy přiděleny jinému soudci, žádný úkon směřující k vyřízení věcí vedených Okresním soudem v Chomutově:

1) sp. zn. 16 C 318/2002 – nečinnost od ledna 2004 do 29. 5. 2008;
2) sp. zn. 16 C 337/2002 - nečinnost od ledna 2004 do 29. 5. 2008;
3) sp. zn. 16 C 357/2002 - nečinnost od ledna 2004 do 29. 5. 2008;
4) sp. zn. 16 C 15/2003 - nečinnost od ledna 2004 do 29. 5. 2008;
5) sp. zn. 24 C 57/2003 - nečinnost od ledna 2004 do 29. 5. 2008;
6) sp. zn. 7 C 118/2003 - nečinnost od ledna 2004 do 29. 5. 2008;
7) sp. zn. 7 C 282/2003 - nečinnost od ledna 2004 do 29. 5. 2008;
8) sp. zn. 18 C 208/2002 – nečinnost od ledna 2004 do 12. 9. 2008,

čímž

se měl dopustit

kárného provinění podle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů,

neboť skutek **není** kárným proviněním.

Odůvodnění:

I. Návrh ministra spravedlnosti

Navrhovatel podal návrh na zahájení kárného řízení proti v záhlaví jmenovanému soudci. Kárně obviněný soudce měl způsobit nedůvodné průtahy v řízení, neboť v celkem osmi věcech neučinil po dobu několika let žádný úkon směřující k vyřízení věci. Takto byl nečinný od ledna 2004 až do 29. 5. 2008, kdy spisy byly přiděleny jinému soudci. Tím dle navrhovatele zaviněně porušil povinnosti soudce a ohrozil tím důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudců, čímž se dopustil kárného provinění podle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“).

Navrhovatel zjistil výše uvedenou nečinnost během prověrky provedené u Okresního soudu v Chomutově (dále též „okresní soud“) ve dnech 8. 12. 2008 a 19. 1. 2009. Její výsledky jsou zaznamenány ve spisech Ministerstva spravedlnosti pod sp. zn. 422/2008-OD-ORG a 36/2009-OD-ORG. Navrhovatel připouští, že Okresní soud v Chomutově patřil k dlouhodobě nedostatečně obsazeným a k nejvíce zatíženým soudům v České republice. Od roku 2004 došlo ke zlepšování personální situace a od roku 2005 byl naplněn plánovaný stav 30 soudců. Od roku 2008 je k tomuto soudu přiděleno více, než stanoví plán, tj. 35 soudců. Důsledkem dlouhodobě nepříznivého personálního stavu je nepochybně nashromáždění značného množství neskončených věcí. Navrhovatel si je vědom toho, že k 30. 6. 2008 bylo u tohoto soudu 9 219 neskončených věcí, což je nejvyšší počet ve srovnání s ostatními soudy v tomto kraji.

JUDr. S. byl přidělen k výkonu funkce k Okresnímu soudu v Chomutově od 1. 1. 2004 (soudcem byl jmenován 14. 11. 2003). V minulosti již jako soudce působil, a to v letech 1973 – 1980. Po příchodu na chomutovský soud převzal kárně obviněný soudce značné množství neskončených věcí, nejméně 611. I v současné době je v jeho senátu nejméně 677 neskončených věcí. Dle navrhovatele věci, které JUDr. S. převzal v době jeho příchodu na soud, byly sice rozpracované, avšak nejednalo se o nijak mimořádně skutkově či právně složité věci, aby v nich nebylo možno postupovat bez průtahů. Dlouhodobá nečinnost v uvedených věcech byla řešena dne 29. 5. 2008 jejich přidělením jinému soudci.

Navrhovatel je přesvědčen, že ani nepříznivá personální situace a její důsledky nemohou vyvinit soudce z uvedené nečinnosti. Naopak, od soudce se očekává rychlejší postup i za situace, kdy má k vyřízení větší počet neskončených věcí. Nelze tolerovat naprostou nečinnost v rozhodování některých věcí, takový přístup vede k ohrožení důvěry ve spravedlivé rozhodování soudů.

Kárně obviněný soudce svou nečinností porušil právo garantované čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „LZPS“) na rozhodnutí věci v přiměřené době. Porušil tak jednu ze základních povinností soudce stanovenou § 79 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, tj. povinnost rozhodovat v přiměřených lhůtách bez průtahů, a též povinnost vykonávat svou funkci svědomitě (§ 80 odst. 1 zákona o soudech a soudcích). Kárně obviněný soudce si byl vědom, jaké povinnosti mu jsou uloženy a jaké důsledky jsou spojeny s jejich porušením, proto mu lze za popsanou nečinnost přičítat zavinění. Navrhovatel dovozuje i naplnění dalšího znaku kárného provinění, kterým je ohrožení důvěry ve spravedlivé (nezávislé a nestranné) rozhodování soudů, v čemž je zahrnuto i rozhodování soudů ve lhůtách, které odpovídají povaze a závažnosti jednotlivých věcí. Neprovedení řízení v těchto lhůtách, nedůvodná dlouhodobá nečinnost, vede k ohrožení důvěry ve spravedlivé rozhodování soudů.

Za kárné provinění dle § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích navrhovatel kárně obviněné soudkyni navrhuje uložit kárné opatření dle § 88 odst. 1 písm. b) téhož zákona, konkrétně snížení platu o 20 % na dobu jednoho roku.

K prokázání jím uvedených tvrzení navrhuje provést důkaz spisy Okresního soudu v Chomutově, ve kterých měly vzniknout průtahy a spisy Ministerstva spravedlnosti o provedených prověrkách sp. zn. 422/2008-OD-ORG a 36/2009-OD-ORG.

II. Vyjádření kárně obviněného soudce

Kárně obviněný soudce ve vyjádření ze dne 13. 3. 2009 vyslovil nesouhlas se skutečnostmi uvedenými navrhovatelem. Dle jeho názoru je navrhovatel zástupcem instituce, která je zodpovědná za neutěšený stav na Okresním soudě v Chomutově. V důsledku dlouhodobého nenaplnění stavu soudců vznikly tisíce nedodělků, účastníci sporů čekají na řešení svých sporů celá léta. Navrhovatel nyní činí zodpovědnými za tento stav soudce, kteří jej nezavinili a dlouhodobě se svým zvýšeným úsilím snaží jej řešit.

Dále obviněný soudce zdůrazňuje, že nastoupil k chomutovskému soudu od 1. 1. 2004, nelze mu tedy přičítat k tíži průtahy vzniklé před tímto datem. Uvedené spisy byly dne 29. 5. 2008 přiděleny JUDr. H. po jeho nástupu v rámci přerozdělení spisů, nikoli kvůli průtahům obviněného soudce. Průtahy nevznikly úmyslně, z nedbalosti, pohodlností či leností soudce. Důvodem je množství spisů, které není možno vyřizovat plynule. Pokud by byly činěny úkony ve spisech uvedených navrhovatelem, vznikly by průtahy v jiných věcech. Argumentace navrhovatele, že se jednalo o jednoduché věci, je nepřípadná, neboť soudce spis studuje až ve chvíli, kdy s ním začne pracovat, věci se nevyřizují z časového hlediska dle jejich složitosti. Kárně obviněný soudce zdůrazňuje, že pokud spis začne vyřizovat, pak s ním pracuje pravidelně bez průtahů až do právní moci rozhodnutí - tuto skutečnost komise provádějící prověrku měla zjistit a uvést v jeho prospěch. Takto však nelze pracovat se stovkami spisů najednou. Považuje též za relevantní, že vůči němu nikdy

nebyly vzneseny výtky ohledně kvality rozhodnutí, dosahovaných výkonů. Rozsudky vždy vyhotovoval v zákonných lhůtách, nebyly na něho podávány žádné stížnosti z řad účastníků.

Při nástupu na soud v roce 2004 obdržel 556 věcí (již v té době starých několik let a značně složitých), nový nápad činil 161 věcí, celkem měl tedy v senátu 717 věcí. Nejednalo se o rozpracované věci, nebyl v nich učiněn žádný úkon. Pro příklad uvádí, že pouze věcí starších 5 let mu bylo při nástupu přiděleno 226. V současné době má v senátu celkem 632 věcí, tato situace je obdobná u ostatních soudců. Obviněný soudce nesouhlasí se závěry navrhovatele, že jeho nečinností byla prodloužena doba řízení. Zdůrazňuje opět, že pokud by vyřídil věci, v nichž navrhovatel spatřuje průtahy, nebyly by vyřízeny jiné spisy. Dobu délky řízení je určena celkovou přetížeností soudu. Navrhovatel neporovnal podmínky práce soudců chomutovského soudu s podmínkami práce na jiných soudech, nezabývá se ani např. nedostatkem administrativních pracovníků na tomto soudě. Obviněný soudce má k dispozici zapisovatelku po dobu jednání, ale ostatní úkony (např. nařizování exekucí, změny žalob, usnesení) musí činit sám. Pokud všichni soudci Okresního soudu v Chomutově plní a pravidelně překračují normy výkonu stanovené Ministerstvem spravedlnosti, a přesto počet nedodělků dlouhodobě neklesá, je zřejmé, že příčinou tohoto stavu nejsou takto pracující soudci.

Rok po nástupu kárně obviněného soudce k chomutovskému soudu, tj. v roce 2005, přibyla všem soudcům civilního úseku nová agenda soukromých exekucí. Jednalo se o velmi objemnou agendu (rok 2005 – 382 věcí, 2006 – 548 věcí, 2007 – 648 věcí, 2008 – 36 věcí – od tohoto roku je nařizování exekucí přidělováno pouze několika soudcům). Pro úkony v této agendě je stanovena zákonná lhůta 15 dnů, je tedy vzhledem k agendě C přednostní. Obviněnému soudci dnes již nejsou nové exekuční věci přidělovány, přesto však dále rozhoduje ve věcech mu původně přidělených – tato činnost není nikde vykazována a zohledňována. V průběhu dalších let byly stanovovány další přednostní agendy – pracovní věci, výživné, určení a popření otcovství, restituce, bezdětné rozvody, atd. Soudce má pouze určitou pracovní kapacitu, k vyřízení některých věcí se za výše popsaných podmínek nedostane. Nelze souběžně pracovat na stovkách spisů.

Kárně obviněný soudce popírá tvrzení navrhovatele, dle něhož má k dispozici asistenta – nikdy jej neměl a ani nemá. Dále uvádí, že z časového hlediska je vyřizování starých věcí náročnější než věcí nově napadlých. Náročnost a celková zátěž se negativně projevuje na zdraví místních soudců, pracovní podmínky u zdejšího soudu nelze označit za obvyklé. Obviněný soudce poukazuje na § 118 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, dle něhož má Ministerstvo spravedlnosti jako ústřední orgán státní správy vytvářet soudům podmínky k řádnému výkonu soudnictví. Plnění těchto povinností ve vztahu k Okresnímu soudu v Chomutově obviněný soudce neshledává. Domnívá se, že právě ministerstvo svou nečinností zapříčinilo stav, za který je nyní činěn odpovědný on. I kdyby byl v některém z období dosažen tabulkový počet soudců, stačilo by to pouze k plynulému vyřizování nového nápadu, nikoliv vyřízení starých věcí. Kárně obviněný dále uvádí počet soudců na Okresním soudě v Chomutově v letech 2005 – 2008, jejich příchody i odchody či dlouhodobou nepřítomnost. Na základě těchto údajů dospěl k závěru, že úbytek soudců v tomto období byl stále větší nežli jejich přírůstek. Na špatnou situaci a potřebu řešení neustále upozorňoval tehdejší předseda Mgr. Macháček, ale prakticky bez výsledku.

Kárně obviněný soudce se přihlásil v roce 2003 na výzvu JUDr. R. V místě bydliště neměl možnost pracovat jako soudce, ministerstvem bylo mu nabídnuto místo u chomutovského soudu s tím, že v budoucnu bude přeložen do místa bydliště, tj. do Prahy. V průběhu dalších let bylo k pražským obvodním soudům jmenováno mnoho soudců, jeho žádosti o přeložení však byly zamítnuty. Poukazuje na skutečnost, že měsíčně jako „nedobrovolně" dojíždějící soudce vynakládá 6000 Kč za ubytovnu a cca 5000 Kč za dopravu (za 5 let to činí cca 700 000 Kč). Spolu s ostatními soudci, kteří nastoupili na Okresní soud v Chomutově s příslibem možnosti přeložení do místa bydliště za pomoc tomuto soudu, upozorňovali na své problémy Ministerstvo spravedlnosti, bylo jim přislíbeno jmenovitě JUDr. N. i JUDr. P. nalezení řešení, k čemuž nikdy nedošlo. Domnívá se, že za zvýšených nákladů a stejnou mzdu musí vynakládat dlouhodobě vyšší pracovní úsilí, než soudci na méně zatížených soudech. Vedení soudu, na kterém pracuje, nemá k jeho činnosti výhrady, přesto by měl dle kárné žaloby v budoucím roce pracovat za nižší plat. Bez likvidace starých nedodělků není možné pracovat na nových věcech, je proto velmi pravděpodobné, že kontrola provedená v budoucnu opět nalezne další průtahy. Vznáší otázku, zda má smysl za této situace ve funkci soudce u chomutovského soudu pokračovat, neboť nevidí reálnou možnost ve zlepšení pracovních podmínek.

Trvá na tom, že k nečinnosti nedošlo jeho zaviněním, průtahy byly způsobeny nemožností rozhodnout všechny přidělené spisy v přiměřené lhůtě. Navrhuje, aby kárný senát přihlédl k judikatuře kárných soudů, konkrétně k rozhodnutím sp. zn.: 1 Ds 1/2006 Vrchního soudu v Olomouci, 2 Ds 12/2003 Vrchního soudu v Praze, 1 Ds 5/2005 Vrchního soudu v Praze, Ds 9/2007 Vrchního soudu v Olomouci.

Kárně obviněný soudce vznesl návrh, aby z důvodu rozporu s ústavním pořádkem byl Ústavnímu soud předložen návrh na zrušení § 21 zákona č. 7/2002 Sb., který zakotvuje jednoinstanční kárné řízení ve věcech soudců. Tento návrh byl kárným senátem Ústavnímu soudu podán a kárné řízení bylo do doby řízení u Ústavního soudu přerušeno. Ústavní soud svým nálezem sp. zn. Pl. ÚS 33/09 ze dne 29. 9. 2010 návrh na zrušení ustanovení § 21 zákona č. 7/2002 Sb. zamítl, poté bylo v řízení kárným senátem pokračováno.

III. Ústní jednání dne 18. 3. 2011

Po přípravném řízení bylo ve věci nařízeno ústní jednání, jehož se obě strany zúčastnily osobně. Při jednání navrhovatel plně odkázal na písemné vyhotovení návrhu, potvrdil, že na svém návrhu trvá. Kárně obviněný soudce rovněž odkázal na písemně podané vyjádření včetně jeho doplnění.

Předsedkyně senátu provedla důkaz konstatováním obsahu spisů, v nichž byly spatřovány průtahy. Tvrzení navrhovatele uvedená v návrhu na zahájení řízení odpovídala obsahu spisu a nebyla účastníky řízení nijak zpochybněna.

Dále byl proveden důkaz přečtením zpráv z prověrky provedené Ministerstvem spravedlnosti u Okresního soudu v Chomutově. Pod sp. zn. 422/2008-OD-ORG byla vypracována zpráva o výsledcích prověrky nevyřízených věcí starších 5 let, která proběhla u Okresního soudu v Chomutově dne 8. 12. 2008. U tohoto soudu bylo k 31. 12. 2007 evidováno celkem 734 nevyřízených věcí starších 5 let, k 30. 11. 2008 celkem 681 těchto

věcí, ve zprávě je konstatována snaha o snižování počtu nevyřízených věcí starších časových řad. I nadále je však počet těchto věcí velmi vysoký, problémem jsou i věci staré 1 – 3 roky a 3 – 5 let, kterých je evidováno na OS Chomutov nejvíce ze všech severočeských okresních soudů. Dále je konstatováno, že kontrola věcí starších časových řad vedením soudu není v podstatě vzhledem k množství věcí možná. Kontrola spisů se omezuje pouze na případy, kdy je účastníky řízení podána stížnost či kdy je podána žádost o odškodnění za nepřiměřenou délku řízení (tč. 10 – 20 žádostí o odškodnění týdně). Ve zprávě o prověrce je zdůrazněna potřeba navýšení soudního personálu, zejména vyšších soudních úředníků, za ideální by byl považován stav, kdy by dva soudci měli k dispozici jednoho VSÚ.

V závěrečném shrnutí pracovníci odboru dohledu ministerstva konstatují snahu okresního soudu snižovat počet nevyřízených věcí; nemožnost pravidelné fyzické kontroly starých věcí pro jejich množství; vhodnost motivace soudců cestou hodnocení podle počtu ukončení starších věcí, nikoliv pouze dle ukazatelů výkonnosti; potřebnost zvýšení počtu vyšších soudních úředníků, případně asistentů soudců. Součástí zprávy o prověrce jsou mimo jiné tabulky s údaji o počtu věcí nově napadlých, vyřízených a nevyřízených u okresních soudů v severočeském kraji za rok 2008. Z těchto údajů je zřejmé, že počet vyřízených věcí je vyšší nežli počet nově napadlých věcí, i přesto na konci listopadu 2008 u tohoto soudu 8 792 nevyřízených věcí.

Další prověrka byla na OS Chomutov provedena 19. a 21. 1. 2009, kontrolovány byly věci starší 5 let (zpráva pod sp. zn. 36/2009-OD-ORG). Ve výsledku jsou pouze konstatovány průtahy v 10 věcech JUDr. P., v 8 věcech JUDr. S. – totožné s věcmi, pro které byl později podán návrh na zahájení kárného řízení. Součástí zprávy o prověrce je též návrh opatření předsedy krajského soudu k odstranění prověrkou zjištěných nedostatků ze dne 28. 1. 2009. Předseda krajského soudu ke snižování nedodělků u Okresního soudu v Chomutově navrhl: zajistit vysokou výkonnost soudů; zvýšit četnost prováděných prověrek věcí nejstarších časových řad; výsledky prověrek projednávat s příslušnými soudci na poradách okresních soudů; plánování stáží za účelem zajištění optimálního chodu příslušného okresního soudu; případné navýšení administrativních pracovníků; naplnění všech tabulkových míst asistentů; prověření konkursních řízení, která brání ukončení věcí C; zřízení přístupu do ISASu předsedovi a místopředsedům krajských soudů. Dle zpracovatelů informace pro náměstka Ministerstva spravedlnosti jsou navržená opatření předsedy krajského soudu z hlediska odboru dohledu v této fázi dostačující. Dle jejich názoru by navržená opatření mohla vést ke snížení počtu nevyřízených věcí, zejména nejstarších časových řad.

Dále byly provedeny důkazy, které navrhl kárně obviněný soudce. Byl konstatován obsah přehledu o propočtu výkonnosti soudců Okresního soudu Chomutov za roky 2004 – 2008, leden a únor 2009, z něhož vyplývá, že v době, kdy mělo dojít k průtahům, byl výkon kárně obviněného soudce vždy podstatně vyšší než norma stanovená ministerstvem.

Současný předseda okresního soudu, JUDr. Šustr, v podání ze dne 17. 8. 2009, v němž se měl vyjádřit k důvodům předání spisů JUDr. S. soudci JUDr. H. uvedl, že JUDr. S. byly ke dne 29. 5. 2008 odebrány některé spisy v souvislosti s příchodem nového soudce JUDr. H. Jednalo se o obvyklé řešení v případě nástupu nového soudce, poměrné množství spisů bylo odebráno i jiným soudcům oddělení C a jednomu soudci

oddělení P a Nc. Vedení soudu tímto opatřením neřešilo v žádném případě nečinnost kárně obviněného soudce (a dalších, jimž byly spisy odebrány), nýbrž potřebu zajistit vyřízení starých věcí.

Kárně obviněný soudce navrhl důkaz vypracováním znaleckého posudku, kterým chtěl prokázat nemožnost plynulého vyřizování věcí u Okresního soudu v Chomutově v přiměřených lhůtách, aniž by byly porušovány předpisy pracovního práva a zejména hygieny práce. Posudek měl stanovit, jaký lze po soudci požadovat výkon s přihlédnutím k jeho pracovním podmínkám, aniž by to mělo negativní vliv na jeho psychický i fyzický stav.

Na základě tohoto zadání byla kárným senátem oslovena PhDr. Z. Ž., přední odbornice v oblasti hygieny práce, která se k možnosti podání znaleckého posudku s výše uvedeným zadáním vyjádřila v odborném vyjádření ze dne 9. 2. 2011. K posouzení jí byly předány otázky, zda je možné se spolehlivými závěry vypracovat znalecký posudek, který by prokázal, zda je soudce při své činnosti dlouhodobě přetěžován a je na něho kladena taková zátěž, která vylučuje výkon činnosti bez pochybení. Dále měla zodpovědět, zda je možno objektivně stanovit přípustnou míru zatížení konkrétního soudce a naopak míru zatížení, která již vždy vylučuje kvalitní výkon jeho činnosti.

PhDr. Ž. uvedla, že v oblasti psychologie práce jsou k dispozici metodiky, kterými je hodnoceno přetížení ve skupině pracovníků stejné profese, tato metoda však byla napadnuta jako neobjektivní, a jako závazný pokyn v metodách pracovního lékařství nebyla přijata. Přetížení u jednotlivce nikdy v hygieně práce posuzováno nebylo a není to ani náplní psychologie práce v hygieně práce, neboť dle názoru PhDr. Ž. nelze vycházet ze subjektivního hodnocení pracovníka. Své odborné vyjádření uzavřela tak, že dle jejího názoru v oboru hygieny práce nelze vypracovat znalecký posudek na míru psychického zatížení soudce, psychická pracovní zátěž je považována za faktor nespecifický, kdy neexistuje jednoznačný vztah mezi příčinou a následkem.

Na základě těchto závěrů nebylo kárným senátem zadáno vypracování znaleckého posudku a návrh soudce na provedení důkazu byl zamítnut.

Následně byl proveden důkaz čtením korespondence kárně obviněného soudce s ministerstvem z let 2004, 2005 a 2007, kdy se JUDr. S. domáhal nejprve přeložení z Okresního soudu v Chomutově k soudu se sídlem v Praze, jak mu bylo přislíbeno JUDr. R.; později žádal alespoň vyřešení možnosti vyplacení výdajů, které mu vznikají z důvodu dojíždění, tj. náklady na dopravu a na ubytování v Chomutově. Všechny jeho žádosti byly zamítnuty, případně na ně nebylo reagováno.

Kárný senát vyzval v přípravném řízení předsedu okresního soudu k vypracování pracovního hodnocení kárně obviněného soudce. Ten v podání ze dne 17. 8. 2009 konstatoval, že se JUDr. S. po nástupu do justice od 2. 1. 2004 velmi rychle zapracoval, zvládl veškerou soudní agendu na oddělení C. K nařízeným jednáním vždy přistupuje svědomitě a je řádně připraven, nikdy nebyly vzneseny připomínky ke způsobu vedení soudních jednání. Jeho rozhodnutí jsou kvalitní, vypracovává je v zákonných lhůtách. Velmi brzy si osvojil i techniku soudcovské práce, i po podání kárné žaloby má aktivní přístup k plnění svých povinností, k častým prověrkám přistupuje zodpovědně. Na pracovišti má dobré vztahy s ostatními, je otevřený, nebojí se vyslovit i nepopulární

názory. Od počátku působení na Okresním soudě v Chomutově předpokládal, že bude po tříletém působení zde přeložen do Prahy, kde má rodinu, což mu mělo být přislíbeno ministrem spravedlnosti. Svého přeložení do Prahy však nedocílil. JUDr. S. se po celou dobu svého působení u soudu podílel na snižování počtu starých věcí, při jeho nástupu mu bylo přiděleno 711 spisů, jejichž počet, včetně vyřizování běžného nápadu, výrazně redukoval.

Veřejný ochránce práv na žádost k podání vyjádření ohledně jemu známých skutečností o situaci na Okresním soudě v Chomutově uvedl, že se poměry na tomto soudě zabýval na základě několika stížností. Nepříznivá personální situace u tohoto soudu je mu známa, dle jeho poznatků jsou průtahy u Okresního soudu v Chomutově běžné. Tento stav považuje za důsledek dlouhodobých organizačních nedostatků, za které nejsou přímo odpovědné orgány státní správy okresního soudu (tj. vedení), a tím méně jednotliví soudci. Přesto upozorňuje, že tento stav není možno považovat za standardní, stížnosti účastníků na průtahy jsou odůvodněné.

Ve zprávě o šetření ze dne 11. 11. 2003, sp. zn. 887/2001/VOP/HV dospěl Veřejný ochránce práv k závěru, že objektivní příčina nečinnosti v řízení vedeného u Okresního soudu v Chomutově spočívá v nedostatku soudců u zdejšího soudu. Soudci za daných podmínek nemohli projednat věci v přiměřených lhůtách. Při úvahách o míře zodpovědnosti za průtahy v řízeních u tohoto soudu dospěl Veřejný ochránce práv k závěru, že předseda okresního soudu by za dané průtahy nesl odpovědnost v případě, kdyby vytvořil špatný rozvrh práce. Extrémní prodlevy v řízeních u tohoto soudu jsou však způsobeny fungováním systému přidělování soudců, který je v kompetenci Ministerstva spravedlnosti. Přestože ze strany ministerstva jsou snahy situaci řešit, nelze dospět k jinému závěru, že k neodůvodněným průtahům u Okresního soudu v Chomutově dochází v důsledku špatné státní správy Ministerstva spravedlnosti. Ministerstvo bylo upozorňováno předsedou soudu na nedostatek soudců, přesto nezajistilo jejich dostatečný počet od roku 1992.

V závěru dokazování byl konstatován obsah dopisu soudců civilního oddělení Okresního soudu v Chomutově ze dne 10. 5. 2011, kteří vyjádřili kárně obviněnému soudci podporu a upozornili na nestandardní situaci na tomto soudě. Vyslovili zde své přesvědčení, že průtahy vytýkané obviněnému soudci nebyly způsobeny jeho přístupem k plnění pracovních povinností, nýbrž objektivními podmínkami existujícími u Okresního soudu v Chomutově. Dle jejich názoru není možno při objemu věcí, které mají přidělené k rozhodnutí, efektivně pracovat se všemi věcmi, tj. plynule. Zákonitě proto dochází k průtahům ve většině spisů, s nimiž soudce aktuálně nepracuje. Dle zkušeností soudců je možné a reálné efektivně provádět úkony maximálně ve 150 – 200 spisech zároveň. JUDr. S. byl ochoten dočasně nastoupit k výkonu funkce soudce na chomutovském soudě a pomoci s vyřízením nedodělků. Již osmým rokem pracuje mimo své bydliště a rodinné zázemí, což se samozřejmě negativně projevuje na jeho duševní pohodě, navíc to znamená zvýšené finanční náklady spojené s ubytováním a dopravou. Přesto na zdejším soudě zůstal, což soudci hodnotí jako důkaz jeho profesních a osobnostních kvalit. Kolegové oceňují jeho právní znalosti, ale zejména i lidskost. Žádají kárný senát o rozlišení, zda jsou vytýkané průtahy projevem nedostatečné práce soudce nebo logickým důsledkem dlouhodobě nepříznivého a neřešeného personálního stavu u zdejšího soudu, který byl

kárným senátem Nejvyššího správního soudu zmíněn v rozhodnutí pod sp. zn. 13 Kss 4/2009.

Žádný z účastníků nenavrhl provedení dalších důkazů a dokazování bylo tímto ukončeno.

IV. Vyhodnocení věci kárným senátem

Kárný senát zhodnotil skutečnosti vyplývající z provedených důkazů, porovnal je s tvrzením navrhovatele a vyjádřením kárně obviněného soudce a dospěl k následujícím závěrům:

Kárně obviněnému soudci bylo navrhovatelem vytýkáno zaviněné porušení povinností soudce dle § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích. Svým jednáním měl ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů, neboť v rozporu s povinností uloženou § 79 odst. 1 téhož zákona nerozhodoval v přiměřených lhůtách bez průtahů. V projednávané věci nebylo sporu o tom, že v navrhovatelem uvedených věcech skutečně došlo k významným průtahům v řízení. Stěžejní otázkou pro posouzení však bylo, zda k těmto průtahům došlo v důsledku porušení povinností kárně obviněného soudce, neboť pouze taková nečinnost může být shledána kárným proviněním ve smyslu § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích.

V řízení bylo prokázáno, že kárně obviněný soudce v období, kdy mělo dojít ke kárnému provinění, rozhodoval plynule a bez průtahů dlouhodobě podstatně více věcí, než je v průměru stanoveno pomocnou normou Ministerstva spravedlnosti. Navrhovatel netvrdil, a v řízení nebylo zjištěno nic, co by nasvědčovalo tomu, že by kárně obviněný soudce tohoto výkonu dosahoval jinak, než řádným výkonem své činnosti, tj. například rozhodováním pouze jednodušších věcí, atd. Bylo naopak zcela jednoznačně prokázáno, že soudce měl v období, kdy došlo k vytýkaným průtahům, přiděleno k rozhodnutí takové množství věcí, které již vylučovalo možnost vyřizovat je všechny plynule v přiměřené lhůtě. Dle názoru kárného senátu nelze explicitně a s obecnou platností kvantifikovat, jaké množství přidělených spisů lze ještě vyřídit bez nutnosti vzniku průtahů a jaké již nikoliv. Při tomto posouzení je velmi mnoho podstatných proměnných faktorů, které je třeba vždy posoudit individuálně. Jedná se jednak o skutečnosti týkající se druhu přidělované agendy – např. stáří přidělených věcí, jejich složitost, specializace, poměr věcí s přednostním vyřízením, kombinace s jiným druhem agendy, atd., a dále o podmínky, za nichž soudce pracuje – např. zajištění potřebného počtu administrativního aparátu, možnost spolupráce s vyšším soudním úředníkem, přidělení asistenta, atd. Tyto skutečnosti musí být vždy vyhodnoceny v celkovém souhrnu a za přihlédnutí k případným dalším faktorům, které mohou být pro činnost soudce relevantní (zdravotní stav, osobní zátěž, atd.). Ostatně podobný závěr vyslovila PhDr. Židková ve svém odborném vyjádření.

V projednávané věci však bylo provedenými důkazy prokázáno, že kárně obviněnému soudci nebyly dlouhodobě, a ani v předmětném časovém období, kdy došlo dle navrhovatele k průtahům, vytvořeny podmínky, aby mohl pracovat se všemi jemu přidělenými spisy a činit v nich potřebné úkony bez průtahů. Kárně obviněný soudce pracovala od nástupu na soud neustále v řádu s několika sty věcmi civilní agendy, dále mu byly přidělovány opět v řádu stovek věcí věci vyplývající z činnosti soukromých

exekutorů s nutností přednostního vyřízení. I přes pravidelné a podstatné překračování normy stanovené ministerstvem pro jím vyřizovanou agendu nemohl vlastními silami dosáhnout snížení počtu přidělených věcí na takový objem, u něhož by bylo možné činit ve všech spisech potřebné úkony tak, aby v žádném z nich nedocházelo k bezdůvodné nečinnosti. Kárný senát se neztotožnil s tvrzením navrhovatele, že i za těchto okolností je soudce za zjištěné průtahy odpovědný a lze mu za jejich vznik přičítat zavinění.

Není v pravomoci kárného senátu určovat, kdo je za výše popsanou situaci v senátu kárně obviněného soudce a potažmo na celém Okresním soudě v Chomutově zodpovědný. Lze pouze konstatovat, že ministerstvo spravedlnosti bylo jako ústřední orgán státní správy vedením chomutovského soudu pravidelně informováno o tom, že zde nejsou vytvořeny podmínky pro plynulé vyřizování agendy a že počet 30 soudců, který pro tento soud stanovilo ministerstvo, může zvládnout rozhodovat bez průtahů pouze běžný nápad, nikoliv nedodělky starých věcí v řádech tisíců. V projednávané věci bylo povinností kárného senátu pojmenovat příčinu vzniku průtahů, jak je uvedeno v předchozím odstavci, a určit, zda je za tuto příčinu zodpovědný kárně obviněný soudce. K tomu lze zcela spolehlivě konstatovat, že nikoliv. Z důkazů provedených v řízení bylo zjištěno, že velké množství věcí přidělených k rozhodnutí kárně obviněnému soudci bylo způsobeno dlouhodobým nedostatkem soudců na tomto soudě v devadesátých letech dvacátého století. Z tohoto důvodu bylo nutno stávajícím soudcům přidělovat k rozhodnutí daleko vyšší počet věcí, nežli mohli průběžně vyřizovat. V důsledku toho se nahromadil velký počet neskončených věcí, který nemohl být vyřízen soudci působícími na tomto soudě. Tato skutečnost byla mezi účastníky nesporná – konstatoval ji jak bývalý i současný předseda chomutovského okresního soudu, zde působící soudci, Veřejný ochránce práv, tak i sám navrhovatel.

Navrhovatel tuto situaci připustil, uvedl však, že vytvořil dostatečné podmínky pro to, aby soud byl dostatečně obsazen. Dle jeho názoru jím poskytnuté prostředky nedostatečně využil předseda krajského soudu, potažmo předseda dotyčného okresního soudu. Z hlediska odpovědnosti kárně obviněného soudce za vytýkanou nečinnost však tyto skutečnosti nejsou relevantní. Z uvedeného tvrzení navrhovatele je naopak zřejmé, že stav znemožňující plynulé vyřizování věcí byl vyvolán selháním na straně státní správy soudů – ať již na jakékoliv straně a úrovni této správy - a nikoliv osobním selháním soudce přiděleného k Okresnímu soudu v Chomutově, který nemá na početní stav soudců, administrativního aparátu a vůbec materiálních pracovních podmínek žádný vliv. Uvedené skutečnosti byly zjištěny z řádně provedených důkazů, navrhovatel žádný z nich nezpochybnil, nenavrhl žádné další důkazy k prokázání jiného skutkového stavu.

Kárný senát proto po vyhodnocení všech zjištěných skutečností dospěl k závěru, že přestože k průtahům v navrhovatelem uvedených věcech došlo, nelze příčinu jejich vzniku přičítat zavinění kárně obviněného soudce. V řízení bylo naopak zjištěno, že JUDr. S. ke své práci přistupuje zodpovědně, výsledky jeho činnosti nelze kvalitativně ani kvantitativně zpochybnit. Tento závěr je v souladu s konstantní judikaturou kárných senátů, lze odkázat např. na rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ve věci sp. zn. 1 Ds 9/2007 (na které poukázala i kárně obviněná soudkyně ve svém návrhu), dle něhož: *„zaviněné porušení povinnosti kárně stíhaného soudce a jím zaviněnou nečinnost nelze spatřovat v průběhu období, během něhož oddělení, pod nějž spadá kárně stíhaný soudce, nebylo personálně dostatečně obsazené, a to i z hlediska počtu vyšších soudních úředníků a přes vysoký*

nápad věcí. Zaviněné porušení povinnosti soudce lze vzít v potaz až v okamžiku, kdy se situace personálně stabilizovala, neboť do té doby nebylo v silách soudce soustavně ve všech jemu přidělených věcech pracovat".

Navrhovatelem uvedený skutek není kárným proviněním ve smyslu § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích. Kárně obviněná soudkyně byla dle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb. z tohoto skutku zproštěna.

P o u č e n í : Odvolání proti rozhodnutí v kárném řízení **n e n í** přípustné.

V Brně dne 18. května 2011

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně kárného senátu